

JAARVERSLAG 2019

JAARPLAN 2020

Wie draait vanuit welke rol waar aan?

Kiezen of delen: ... rendement op regionale samenwerking

Colofon
Samenstelling rekenkamercommissie Montferland

Voorzitter   William van Deursen
Leden   Silvi Joosten, Arend Kloosterman, Dini Burgers-Krus, Frank Tiemessen

Ambtelijk secretaris   Emilia Peters

Email: rekenkamercommissie@montferland.info
Website: www.montferland.info/rekenkamercommissie

Voorwoord

Geachte leden van de raad,

Volgens de verordening van de Rekenkamercommissie Montferland brengt de commissie jaarlijks verslag uit aan de raad over haar werkzaamheden van het voorgaande jaar.

Hierbij treft u het Jaarverslag 2019 aan, waarin de commissie u informeert over haar werkzaamheden in 2019 en verantwoording aflegt over de besteding van het budget. In het Jaarplan informeren wij u over onze activiteiten en de begroting voor 2020.

Wij bedanken de raad, het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie voor de positieve wijze waarop zij in het afgelopen jaar meewerkten aan onze onderzoeken.

Wij zijn graag bereid een toelichting te geven op onze werkzaamheden en de plannen voor komende tijd.

Met vriendelijke groet,

William van Deursen
Voorzitter Rekenkamercommissie Montferland

Didam, april 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Jaarverslag 2019	
1. Inleiding	4
2. Wat doet de rekenkamercommissie?	4
3. Hoe kiezen we onderwerpen voor onderzoek?	4
4. Werkzaamheden van de rekenkamercommissie	5
4.1 Onderzoeken in 2019	5
4.2 Samenwerking met college, raad en ambtenaren	6
4.3 Communicatie	6
4.4 Deskundigheidsbevordering	6
5. Financiële verantwoording	7
Jaarplan 2020	
6. Onderzoeksonderwerpen 2020	8
7. Begroting 2020	9
8. Vooruitblik 2021	9

Jaarverslag 2019

1. Inleiding

Voor u ligt het eerste jaarverslag van de rekenkamercommissie Montferland. Hierin blikken wij terug op de activiteiten en uitgaven in 2019. Volgens de Verordening op de rekenkamercommissie 2019 stelt de rekenkamercommissie elk jaar een verslag op van haar werkzaamheden over het voorgaande jaar en waarin verantwoording wordt afgelegd over de besteding van het budget. In ons jaarplan geven wij aan welke onderzoeken komend jaar worden uitgevoerd. Het jaarverslag en het jaarplan worden aangeboden aan de gemeenteraad en in afschrift aan de auditcommissie gezonden.

2. Wat doet de rekenkamercommissie?

De rekenkamercommissie voert voor de gemeenteraad onafhankelijk onderzoek uit naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van gemeentelijk beleid en ondersteunt daarmee de gemeenteraad in zijn kaderstellende en controlerende taak. De rekenkamercommissie stelt zich hierbij vragen als: Doet de gemeente wat ze belooft en levert het ook op wat de bedoeling was? De rekenkamercommissie geeft de raad bij elk onderzoek aanbevelingen voor verbeteringen van processen en beleid. Met haar onderzoek wil de rekenkamercommissie de rol van de gemeenteraad versterken, het gemeentelijk handelen verbeteren en uiteindelijk de publieke verantwoording vergroten.

3. Hoe kiezen we onderwerpen voor onderzoek?

De rekenkamercommissie is onafhankelijk in de keuze van onderzoeksonderwerpen, in de onderzoeksaanpak en in de oordeelsvorming. De gemeenteraad en inwoners van de gemeente Montferland kunnen onderzoeksonderwerpen aandragen. De rekenkamercommissie vindt het belangrijk om met de raad mogelijke onderzoeksonderwerpen te bespreken. Achterliggende gedachte hierbij is dat onderzoek de gemeenteraad ondersteunt bij zijn werkzaamheden.

Voor de selectie van onderwerpen hanteren wij onderstaande criteria.

1. Mate van doeltreffendheid, doelmatigheid en/of rechtmatigheid.
Het onderzoek heeft betrekking op de resultaten die met het gevoerde beleid worden bereikt en/of de middelen op een goede wijze worden ingezet in relatie tot de gewenste resultaten. Tevens heeft het onderzoek betrekking op het voldoen aan wet- en regelgeving.
2. Er is een belang en/of risico in financieel, organisatorisch, bestuurlijk of maatschappelijk opzicht.
Het betreft een onderwerp dat het actuele of toekomstig functioneren van de samenleving raakt of een beleidsterrein waar de gemeente geld aan uitgeeft en financiële risico's loopt.
3. Het onderzoek heeft toegevoegde waarde voor het raadswerk.
Er moet sprake zijn van bruikbaarheid en verwachte leereffecten. Het onderzoek moet toegankelijke, bruikbare en actuele informatie opleveren waarmee de raad en het college het functioneren van de gemeente kunnen verbeteren.
4. Het onderzoek is praktisch uitvoerbaar.
Het onderzoek moet praktisch uitvoerbaar zijn (behopbaar in termen van tijd en geld) en kunnen leiden tot concrete verbeteringen en/of het bevorderen van het lerend vermogen van de organisatie.
5. Het onderzoek moet het door de gemeente te beïnvloeden beleid betreffen.

4. Werkzaamheden van de rekenkamercommissie

In 2019 kwam de rekenkamercommissie 13 maal bijeen voor een regulier overleg.

Verder had de rekenkamercommissie overleg t.b.v. de volgende activiteiten:

- a. Opstellen van een Reglement van orde en (wijzigen) Onderzoeksprotocol voor de rekenkamercommissie.
- b. Bespreken Privacy protocol en Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).
- c. Bestuurlijke lunchbijeenkomst met het college van burgemeester en wethouders, directieteam en de ambtelijk contactpersoon voor de rekenkamercommissie (15 januari).
- d. Bezoek aan de raadsfracties en het presidium voor kennismaking en het verkennen van onderzoeksonderwerpen (februari/maart/april).
- e. Kennismaking en afstemmingsoverleg met de voorzitter van de auditcommissie (27 februari).
- f. Deelname Oriëntatiecursus rekenkamerwerk Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVRK) (5 april, 10 mei, 28 juni).
- g. Opstellen startnotities onderzoeken Samenspel raad, college en organisatie en Regionale Samenwerking (mei).
- h. Offertesselectiegesprekken t.b.v. het onderzoek Regionale Samenwerking (5 augustus).
- i. Startbijeenkomst onderzoek Samenspel raad, college en organisatie (30 augustus).
- j. Startbijeenkomst onderzoek Regionale Samenwerking (13 september).
- k. Werkbijeenkomst in het kader van het onderzoek Samenspel raad, college en organisatie (16 oktober).
- l. Raadsgesprek in het kader van het onderzoek Regionale Samenwerking (9 december).

ad. a.

De raad heeft op 12 september de Verordening op de rekenkamercommissie gemeente Montferland 2019 vastgesteld en hierdoor is het voor de rekenkamercommissie mogelijk om onderzoek in eigen beheer uit te voeren. De betreffende verordening uit 2018 is ingetrokken. De rekenkamercommissie heeft op 4 december besloten haar Onderzoeksprotocol aan te passen in verband met het verrichten van onderzoek in eigen beheer.

ad. f.

De rekenkamercommissie heeft samen met leden van omliggende rekenkamercommissies deelgenomen aan een driedaagse oriëntatiecursus rekenkamerwerk georganiseerd door de NVRK. De gemeente Montferland heeft een overlegruimte beschikbaar gesteld om de oriëntatiecursus te kunnen geven.

4.1 Onderzoeken in 2019

De rekenkamercommissie heeft in de periode februari – maart fractiebezoeken afgelegd om enerzijds kennis te maken en anderzijds mogelijke onderzoeksonderwerpen te verkennen. Twee onderwerpen zijn meermaals door fracties genoemd te weten: de samenwerking en het functioneren van de driehoek tussen raad, college en organisatie en de samenwerkingsverbanden met de regio Achterhoek en de regio Arnhem-Nijmegen. De rekenkamercommissie heeft de vraag beoordeeld aan de hand van de selectiecriteria en vervolgens besloten om beide te gaan onderzoeken.

1. Onderzoek Samenspel raad, college en organisatie

Het doel van het onderzoek is om:

- Inzicht te krijgen in het huidige functioneren van het samenspel tussen raad, college en organisatie en binnen de raad.
- Bouwstenen aan te reiken voor de verbetering in de interactie tussen raad, college en organisatie en binnen de raad.

De centrale onderzoeksvraag is:

“Hoe effectief is het samenspel tussen raad en college (en ambtelijke organisatie)?”

De centrale onderzoeksvraag wordt door tien deelvragen in het onderzoek beantwoord.

Het onderzoek is in eigen beheer door de externe leden van de rekenkamercommissie uitgevoerd in de periode september – januari 2020. Het onderzoek is afgerond en op 24 januari 2020 aangeboden aan de raad.

2. Onderzoek Regionale Samenwerking

Het doel van het onderzoek is om:

- Inzicht te geven in de verbonden partijen en relevante samenwerkingsverbanden die de gemeente Montferland kent, de hieraan gekoppelde doelstellingen, omvang van het belang, de rendementen, risico's en de beeldvorming over de gemeente Montferland. Bijzondere aandacht wordt in dit onderzoek besteed aan de relatie van de gemeente Montferland met de samenwerkingsverbanden Arnhem-Nijmegen en Achterhoek.

De centrale onderzoeksvraag is:

“Wat is het rendement van regionale samenwerking met de regio's Achterhoek en Arnhem-Nijmegen en hoe wordt de gemeente Montferland als samenwerkingspartner gepercipieerd?”

De centrale onderzoeksvraag is beantwoord aan de hand van deelvragen.

Het onderzoek is in opdracht van de rekenkamercommissie uitgevoerd door bureau Necker van Naem in de periode van september – maart 2020. Het onderzoek is afgerond en op 6 maart 2020 aangeboden aan de raad.

4.2 Samenwerking met college, raad en ambtenaren

De samenwerking is goed verlopen. Gevraagde informatie is steeds aangeleverd en alle betrokkenen waren bereid in hun agenda tijd vrij te maken om medewerking te verlenen aan de rekenkamercommissie.

4.3 Communicatie

De rekenkamercommissie hecht veel waarde aan goede communicatie. Communicatie speelt op verschillende momenten een belangrijke rol. De rekenkamercommissie inventariseert mogelijke onderzoeksonderwerpen en brengt hiervoor een bezoek aan de raadsfracties.

De rekenkamercommissie voert gesprekken met het college, de gemeentesecretaris, griffier en de auditcommissie waarbij actualiteiten worden uitgewisseld en gesproken wordt over wederzijdse ervaringen met betrekking tot het werk van de rekenkamercommissie.

Inwoners kunnen via de websitepagina van de rekenkamercommissie suggesties voor onderzoek doen. Wanneer de keuze voor een onderzoeksonderwerp is gemaakt, worden raad en college hiervan op de hoogte gesteld door middel van een startnotitie. Bij de start van een rekenkameronderzoek wordt een startbijeenkomst georganiseerd om het college en ambtelijk betrokkenen bij het onderzoek te informeren over het onderzoek van de rekenkamercommissie. Gedurende het onderzoek wordt in de Nieuwsbrief van de griffie de stand van zaken van het onderzoek weergegeven. Nadat het ambtelijk wederhoor (feitencheck) heeft plaatsgehad, wordt de concept rapportage inclusief conclusies en aanbevelingen aan het college aangeboden voor bestuurlijk wederhoor. Gelijktijdig wordt de concept rapportage onder embargo aan de raad aangeboden. Nadat de definitieve rapportage aan de raad is aangeboden, vindt presentatie van het onderzoeksrapport plaats tijdens de Politieke Avond Montferland. De onderzoeksrapporten worden gepubliceerd op de websitepagina van de rekenkamercommissie:

www.montferland.info/rekenkamercommissie

4.4 Deskundigheidsbevordering

Door het lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVRK), de Oriëntatiecursus rekenkamerwerk, het bezoeken van congressen en het uitwisselen van kennis en ervaring in diverse gremia werkt de rekenkamercommissie continu aan haar deskundigheidsbevordering.

5. Financiële verantwoording

De gemeenteraad stelt voor de werkzaamheden van de rekenkamercommissie een budget beschikbaar. Het reguliere budget van de rekenkamercommissie was in 2019 begroot op € 10.500. In verband met de opheffing van de gezamenlijke rekenkamercommissie Berkelland, Bronckhorst, Lochem en Montferland (RC BBLM) per 1 januari 2018 was eenmalig € 8.500 extra beschikbaar. In de raadsvergadering van 13 juni 2019 heeft de raad voor het uitvoeren van twee onderzoeken € 21.000 beschikbaar gesteld. Beide onderzoeken zijn uitgevoerd in de periode 2019 – 2020 en derhalve wordt een deel van het onderzoeksbudget in 2020 verantwoord.

Financiële verantwoording 2019 (in euro's)	
Budget totaal	40.000,00
Onderzoekskosten	19.095,43
Presentiegeld externe leden	9.600,00
Reiskosten	807,49
Lidmaatschap NVR	370,00
Opleidingskosten	500,00
Vergaderkosten	74,67
Totaal uitgaven	30.447,59
Reservering onderzoekskosten lopende onderzoeken 2019-2020	9.552,41

Het onderzoek Samenspel raad, college en organisatie is in eigen beheer uitgevoerd en het onderzoek Regionale Samenwerking is uitbesteed aan Necker van Naem. Voor beide onderzoeken zijn de facturen deels betaald in 2019. De onderzoeken zijn in februari en in maart 2020 afgerond en daarna zijn de resterende kosten betaald.

In 2019 heeft de rekenkamercommissie deelgenomen aan de Oriëntatiecursus rekenkamerwerk van de NVR. De maandelijkse toelage voor de interne leden en de kosten van het secretariaat worden niet toegerekend aan budget van de rekenkamercommissie.

Jaarplan 2020 rekenkamercommissie

Met het jaarplan informeert de rekenkamercommissie u over de onderzoeken die we in 2020 willen gaan uitvoeren en het tijdpad dat de rekenkamercommissie daarbij voor ogen heeft.

6. Onderzoeksonderwerpen 2020

Voor 2020 heeft de rekenkamercommissie de volgende onderzoeken op het programma:

- Participatie in de Omgevingswet
De Omgevingswet zegt over participatie: 'het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden bij het proces van besluitvorming over een project of activiteit'. Met belanghebbenden bedoelt de wet burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en (overige) bestuursorganen. Participatie is één van de pijlers van de nieuwe wet. Het beoogde resultaat: tijdig belangen, meningen en creativiteit op tafel krijgen en daarmee meer draagvlak, betere besluiten en mogelijk ook tijdwinst. Met de Omgevingswet krijgt de gemeenteraad een andere positie en is de visie op participatie belangrijk. Participatie is vorig jaar door u naar voren gebracht als mogelijk onderzoeksonderwerp. Vanwege de coronacrisis is de invoering van de Omgevingswet wederom uitgesteld. De voorbereiding op de Omgevingswet binnen de gemeente Montferland loopt wel door. Het onderzoek van de rekenkamercommissie in de vorm van een quick scan geeft de raad zicht op participatie in de Omgevingswet en kan door u betrokken worden bij de voorbereiding op de Omgevingswet. De rekenkamercommissie verwacht de quick scan na de zomer te hebben afgerond.
- Doorwerkingsonderzoek subsidiebeleid
Dit onderzoek wordt in de vorm van een quick scan opgestart in het najaar van 2020 en zal naar verwachting begin 2021 zijn afgerond. Subsidiebeleid is een onderwerp dat vorig jaar door u naar voren is gebracht als mogelijk onderzoeksonderwerp.

Uit de begroting 2020 blijkt dat het onderzoeksbudget gering is. Daarom heeft de rekenkamercommissie besloten beide onderzoeken in de vorm van een quick scan in eigen beheer uit te gaan voeren. Vanwege de beperkte omvang van het onderzoeksbudget zal het onderzoek dat in het najaar wordt opgestart pas in 2021 worden afgerond.

Het inhuren van externe expertise is dit jaar niet mogelijk omdat de financiële middelen hiervoor niet toereikend zijn. De rekenkamercommissie voegt zich naar de mogelijkheden die er zijn en kiest voor onderzoek in de vorm van een quick scan in eigen beheer om u toch te kunnen ondersteunen in uw kaderstellende en controlerende taak.

7. Begroting 2020

De gemeenteraad heeft voor de werkzaamheden van de rekenkamercommissie in 2020 een budget beschikbaar gesteld van € 21.690,00. Bedragen in euro's.

Begroting 2020	Kosten 2020	Budget 2020
Budget 2020		21.690,00
Reserve onderzoekskosten lopende onderzoeken 2019-2020		9.552,41
Te betalen onderzoekskosten afgeronde onderzoeken 2019-2020	7.952,41	
Quickscan	12.070,00	
Presentiegeld externe leden	9.600,00	
Reiskosten	900,00	
Lidmaatschap NVR	370,00	
Scholing/cursus	250,00	
Vergaderkosten	100,00	
Totaal	31.242,41	31.242,41

Onderzoekskosten zijn de uitgaven die worden besteed aan het voorbereiden en uitvoeren van onderzoek. Dat kan in eigen beheer uitgevoerd onderzoek zijn, dan wel extern uitbesteed onderzoek.

Vooruitblik 2021

In het najaar van 2020 bezoekt de rekenkamercommissie de fracties en inventariseert mogelijke nieuwe onderzoeksonderwerpen en bekijkt of de groslijst uit 2019 nog actueel is. Daarbij is de wens om met de raadsfracties terug te kijken op de afgeronde onderzoeken en tevens van gedachten te wisselen over wensen/verwachtingen ten aanzien van de rekenkamercommissie en het budget dat beschikbaar is.

De drie externe leden van de rekenkamercommissie zijn voor een periode van twee jaar benoemd met ingang van 1 januari 2019. Zij kunnen eenmaal worden herbenoemd voor een periode van maximaal vier jaar met ingang van 1 januari 2021. In het najaar wordt de procedure voor herbenoeming opgestart.